

Lámfalussy Sándor, az euró bölcse – recenzió

A kötet megjelenését a Nemzeti Tehetség Program, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő, valamint az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet támogatta.

Lámfalussy Sándor életútja csodálatra méltó és egyedi: a jegybankok és tőkepiacok világának egyik legnagyobb szaktekinélye, az euró atyja, az európai integráció egyik hőse és boldog családapa. Másfelől azonban a huszadik század jellegzetesen magyar történeteinek egyike az övé: a tehetséges ifjú, akinek családi története a mai határokon túlról indul, aki végigéli fiatalon a második világháborút, majd nem talál szabad életet saját hazájában, és más országban teljesedik ki. A vele készült interjúkötetben részint fiával, Christophe Lamfalussyval beszélgetve idézik fel emlékeit, amely különleges atmoszférát kölcsönöz a munkának: az olvasó csöndes vendégként a családi asztalnál ülve figyelheti, amint az 1990 után született generáció számára csak tankönyvekből ismert személyek, helyszínek, intézmények válnak elevenné egy a huszadik század második felét szinte teljesen átfogó történetben.

A könyv a család történetével és a korai évekkkel indul: a fiatal Lámfalussy Sándor polgári család gyermekeként élte meg a '30-as évek átalakuló Magyarországot, a világháborút, majd a háború vége után az újjászületés reményének összeomlását. Közgazdaságtant akart tanulni, amelyet azonban a kiépülő diktatúrában nem lett lehetősége. Nem volt hajlandó együttműködni a Mindszenty elleni perben, és utolsó cseppként nem akarta a „Kedves Sztálin” című dalt elénekelni orosz tanárnője kérésére, ahogy a barátai sem: négyen menekültek el az országból nyugatra 1949-ben kalandos körülmények között. A Leuveni Katolikus Egyetemről lépésről lépésre jutott egyre magasabb pozícióba: doktorált Oxfordban, majd a belgiumi bankszektorban, a Banque de Bruxelles-ben szerzett gyakorlati bankvezetői tapasztalatokat, ezt követően a Nemzetközi Fizetések Bankjánál Bázisban annak gazdasági tanácsadójaként, később vezérigazgatójaként dolgozott, majd vált a '90-es években az Európai Monetáris Intézet élén az euró egyik megalkotójává.

A beszélgetés során az olvasó részesévé válhat a modern gazdaságtörténet legfontosabb momentumainak, megtapasztalhatja az elfoglalt jegybankárok munkájának bensőséges részleteit: a mexikói válság megoldását, a Bretton Woods-i rendszer felbomlásának

nehézségeit, a monetáris unió érdekegyeztetési tárgyalásait, a más jegybankárokkal folytatott megbeszéléseket, és a politikai alkukat. Olyan személyek, mint Helmut Kohl, Jacques Delors vagy Gordon Brown mutatkoznak meg hús-vér emberekként a történetekben. De érzékletesen jelennek meg a kötetben a magánéleti vonatkozások is, ahogy az apjával beszélgető Cristophe Lamfalussy kérdez rá olyan számára családi emlékekre, mint a szükséges költözködések, feszült pillanatok, nyaralások és a családi egyeztetések, vagy társadalmi hierarchiában való emelkedés részleteire. Mindamellet azonban közérthető módon esik szó kurrens közgazdasági kérdésekről: a 2007 óta tartó válság okairól és hatásairól, az euró helyzetéről és jövőjéről, a jövő jegybankjainak működéséről vagy a költségvetési politikák összehangolásáról.

Az interjúkötet remek olvasmányélményt nyújt közgazdasági érdeklődésű olvasóknak és az ezen a téren kevésbé kiművelteknek egyaránt. Lámfalussy Sándor élete egyszerre tartalmaz kalandregénybe illő elemeket, és a szakma számára jobban értékelhető részleteket a pénzügyi szereplők világából. Mindenekfelett azonban egy példaértékű életművet tár elénk, melynek fordulatai számos fontos tanulsággal szolgálnak a hétköznapi olvasónak. Életének legfontosabb üzenete az unokáknak szánt útravalóban kristályosodik ki, de mindannyiunknak szól: „A kitartásnak nincs alternatívája”.

Írta: Szabó Bence

Mathias Corvinus Collegium, Közép-Európa szakirány